

Wytyczne

Wytyczne 1/2019 dotyczące kodeksów postępowania i podmiotów monitorujących zgodnie z rozporządzeniem 2016/679

Wersja 2.0

4 czerwca 2019 r.

Wersja – przebieg

Wersja 2.0	4 czerwca 2019 r.	Przyjęcie wytycznych po konsultacjach społecznych
Wersja 1.0	12 lutego 2019 r.	Przyjęcie wytycznych na potrzeby konsultacji społecznych

Spis treści

1	WPROWADZENIE	5
1.1	Zakres niniejszych wytycznych.....	6
2	DEFINICJE.....	7
3	CZYM SĄ KODEKSY?	7
4	JAKIE SĄ KORZYŚCI ZWIĄZANE Z KODEKSAMI?	8
5	DOPUSZCZALNOŚĆ PROJEKTU KODEKSU	11
5.1	Uzasadnienie i dokumentacja uzupełniająca	11
5.2	Przedstawiciel.....	12
5.3	Zakres przetwarzania.....	12
5.4	Terytorialny zakres stosowania	12
5.5	Przedłożenie kodeksu właściwemu organowi nadzorcemu	13
5.6	Nadzór nad mechanizmami	13
5.7	Podmiot monitorujący.....	13
5.8	Konsultacje	13
5.9	Przepisy krajowe.....	14
5.10	Język	14
5.11	Lista kontrolna	14
6	KRYTERIA ZATWIERDZANIA KODEKSÓW	14
6.1	Zaspokajanie określonej potrzeby	15
6.2	Ułatwienie skutecznego stosowania RODO	15
	16
6.3	Doprecyzowanie stosowania RODO	16
6.4	Zapewnienie wystarczających zabezpieczeń	17
6.5	Zapewnienie mechanizmów umożliwiających skuteczny nadzór	17
7	PRZEDŁOŻENIE, DOPUSZCZALNOŚĆ I ZATWIERDZENIE (KODEKS KRAJOWY).....	18
7.1	Przedłożenie	18
7.2	Dopuszczalność kodeksu	18
7.3	Zatwierdzenie	19
8	PRZEDŁOŻENIE, DOPUSZCZALNOŚĆ I ZATWIERDZENIE (KODEKS TRANSGRANICZNY).....	19
8.1	Przedłożenie	19
8.2	Dopuszczalność kodeksu	20
8.3	Współpraca.....	20

8.4	Odmowa	21
8.5	Przygotowanie do przedłożenia projektu Europejskiej Radzie Ochrony Danych.....	21
8.6	Europejska Rada Ochrony Danych.....	21
8.7	Zatwierdzenie	22
9	ZAANGAŻOWANIE	22
10	ROLA KOMISJI	23
11	MONITOROWANIE KODEKSU	23
12	WYMOGI AKREDYTACJI PODMIOTÓW MONITORUJĄCYCH.....	23
12.1	Niezależność.....	23
12.2	Konflikt interesów.....	25
12.3	Wiedza fachowa	25
12.4	Ustalone procedury i struktury.....	25
12.5	Przejrzyste rozpatrywanie skarg	26
12.6	Komunikacja z właściwym organem nadzorczym	27
12.7	Mechanizmy przeglądu.....	27
12.8	Status prawny	27
13	ZATWIERDZONE KODEKSY	28
14	ODWOŁYWANIE PODMIOTU MONITORUJĄCEGO	28
15	KODEKSY W SEKTORZE PUBLICZNYM	29
	ZAŁĄCZNIK 1 – Rozróżnienie między kodeksami krajowymi a transgranicznymi.....	30
	ZAŁĄCZNIK 2 – Wybór właściwego organu nadzorczego.....	31
	ZAŁĄCZNIK 3 – Lista kontrolna przed przedłożeniem	32
	ZAŁĄCZNIK 4 – KODEKS TRANSGRANICZNY Schemat blokowy	33

Europejska Rada Ochrony Danych,

uwzględniając art. 70 ust. 1 lit. n) oraz art. 40 i 41 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej „RODO”),

uwzględniając Porozumienie EOG, w szczególności załącznik XI i protokół 37 do tego Porozumienia, zmienione decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 154/2018 z dnia 6 lipca 2018 r.,

uwzględniając art. 12 i 22 swojego regulaminu z dnia 25 maja 2018 r.,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ OPINIĘ:

1 WPROWADZENIE

1. Rozporządzenie 2016/679¹ („RODO”) weszło w życie 25 maja 2018 r. Jednym z głównych celów RODO jest zapewnienie jednolitego poziomu ochrony danych w całej Unii Europejskiej oraz zapobieganie rozbieżnościom hamującym swobodny przepływ danych osobowych na rynku wewnętrznym². W RODO wprowadzono również zasadę rozliczalności, zgodnie z którą administratorzy danych są odpowiedzialni za przestrzeganie przepisów rozporządzenia oraz muszą być w stanie wykazać ich przestrzeganie³. Przepisy zawarte w art. 40 i 41 RODO w odniesieniu do kodeksów postępowania („kodeksy”) stanowią praktyczny, potencjalnie opłacalny i znaczący sposób osiągnięcia wyższego poziomu spójności ochrony w zakresie praw do ochrony danych osobowych. Kodeksy mogą stanowić mechanizm umożliwiający wykazywanie zgodności z RODO⁴. W szczególności mogą one pomóc w wypełnieniu luk w procesie harmonizacji, które mogą występować między państwami członkowskimi podczas stosowania przez nie przepisów o ochronie danych osobowych⁵. Stanowią one również okazję dla konkretnych sektorów do refleksji nad wspólnymi czynnościami przetwarzania danych oraz do uzgodnienia specjalnych i praktycznych przepisów o ochronie danych, które będą odpowiadać potrzebom sektora, a także wymogom RODO⁶.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

² Zob. motyw 13 RODO.

³ Zob. art. 5 ust. 2 RODO.

⁴ Zob. np. art. 24 ust. 3, art. 28 ust. 5 oraz art. 32 ust. 3. Z kodeksu postępowania mogą również korzystać podmioty przetwarzające dane, aby wykazać wystarczające gwarancje, że ich sposób przetwarzania jest zgodny z RODO (zob. art. 28 ust. 5).

⁵ Zob. motywy 77, 81, 98, 99, 148, 168 oraz art. 24, 28, 35, 40, 41, 46, 57, 64, 70 RODO. Dotyczy to w szczególności przypadków, w których kodeks odnosi się do czynności przetwarzania w kilku państwach członkowskich.

⁶ Kodeksy nie muszą być konieczne ograniczone do konkretnego sektora. Na przykład kodeks może mieć zastosowanie do odrębnych sektorów, które mają wspólną czynność przetwarzania o takich samych cechach charakterystycznych i potrzebach. Jeżeli kodeks ma zastosowanie międzysektorowe, w ramach takiego kodeksu można powołać więcej niż jeden podmiot monitorujący. Jednak w takich przypadkach w kodeksie należy bardzo

2. Państwa członkowskie, organy nadzorcze, Europejska Rada Ochrony Danych („Rada”) oraz Komisja Europejska („Komisja”) są zobowiązane do zachęcania do sporządzania kodeksów mających pomóc we właściwym stosowaniu rozporządzenia⁷. Niniejsze wytyczne będą wspierać „twórców kodeksów” i ułatwiać im sporządzanie, zmianę lub rozszerzanie zakresu kodeksów.

1.1 Zakres niniejszych wytycznych

3. Celem niniejszych wytycznych jest zapewnienie praktycznych wskazówek i pomocy w zakresie wykładni w odniesieniu do stosowania art. 40 i 41 RODO. Ich celem jest wyjaśnienie procedur i przepisów związanych z przedkładaniem, zatwierdzaniem i publikowaniem kodeksów – zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim. Mają one także na celu określenie minimalnych kryteriów wymaganych przez właściwy organ nadzorczy przed przystąpieniem do przeprowadzenia szczegółowego przeglądu i szczegółowej oceny kodeksu⁸. Ponadto mają na celu określenie czynników odnoszących się do treści, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie, czy dany kodeks zapewnia właściwe i skuteczne stosowanie⁹ RODO i się do takiego stosowania przyczynia. Co więcej, mają one określić wymogi dotyczące skutecznego monitorowania przestrzegania kodeksu¹⁰.
4. Wytyczne te powinny również stanowić jasne ramy dla wszystkich właściwych organów nadzorczych, Rady i Komisji w celu spójnej oceny kodeksów oraz usprawnienia procedur związanych z procesem oceny. Ramy te powinny także dostarczyć większą przejrzystość, zapewniając, by twórcy kodeksów zamierzający ubiegać się o zatwierdzenie danego kodeksu doskonale znali przebieg procedury oraz rozumieli wymogi formalne i odpowiednie progi, których osiągnięcia wymaga się do zatwierdzenia kodeksu.
5. Wskazówki dotyczące kodeksów postępowania jako narzędzi do przekazywania danych zgodnie z art. 40 ust. 3 RODO zostaną uwzględnione w osobnych wytycznych, które ma wydać EROD.
6. Wszystkie wcześniej zatwierdzone kodeksy¹¹ będą musiały zostać poddane przeglądowi i ponownej ocenie zgodnie z wymogami RODO, a następnie ponownie przedłożone do zatwierdzenia zgodnie z wymogami określonymi w art. 40 i 41 oraz zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym dokumencie.

wyraźnie wskazać, jaki jest zakres funkcji podmiotu monitorującego, innymi słowy poprzez określenie sektorów, w odniesieniu do których poszczególne podmioty monitorujące będą realizować swoje funkcje zgodnie z art. 41 oraz mechanizmów nadzoru dostępnych dla poszczególnych podmiotów monitorujących. W tym kontekście odpowiednie sekcje niniejszych wytycznych, w których określono obowiązki i wymogi dotyczące akredytacji w odniesieniu do podmiotów monitorujących, mają zastosowanie indywidualnie do każdego takiego podmiotu monitorującego wyznaczonego na podstawie kodeksu.

⁷ Art. 40 ust. 1 RODO.

⁸ Zob. art. 40 ust. 5, art. 55 ust. 1 i motyw 122 RODO.

⁹ Zob. art. 40 ust. 1 i motyw 98 RODO.

¹⁰ Zob. np. art. 41 ust. 2 i art. 41 ust. 3 RODO.

¹¹ Przez krajowe organy nadzorcze ds. danych albo Grupę Roboczą Art. 29, przed RODO oraz niniejszymi wytycznymi.

2 DEFINICJE

„Akredytacja” oznacza stwierdzenie, że proponowany podmiot monitorujący spełnia określone w art. 41 RODO wymogi w zakresie prowadzenia monitorowania przestrzegania kodeksu postępowania. Sprawdzenie to przeprowadza organ nadzorczy, któremu przedkłada się kodeks do zatwierdzenia (art. 41 ust. 1). Akredytacja podmiotu monitorującego ma zastosowanie wyłącznie wobec konkretnego kodeksu¹².

„Twórcy kodeksów” oznaczają zrzeszenia lub inne organy, które sporządzają kodeksy i przedkładają je do zatwierdzenia¹³ oraz posiadają odpowiedni status prawny zgodnie z wymogami określonymi w kodeksie i zgodnie z prawem krajowym.

„Właściwy organ nadzorczy” oznacza organ nadzorczy będący organem właściwym zgodnie z art. 55 RODO.

„Podmiot monitorujący” oznacza organ/komitet lub szereg organów/komitetów (wewnętrznych lub zewnętrznych z perspektywy twórców kodeksów¹⁴), które pełnią funkcję monitorującą w celu stwierdzenia i zapewnienia przestrzegania kodeksu zgodnie z art. 41.

„Organy nadzorcze, których sprawa dotyczy” mają takie samo znaczenie jak w art. 4 pkt 22 RODO.

„Kodeks krajowy” oznacza kodeks, który obejmuje czynności przetwarzania prowadzone w obrębie jednego państwa członkowskiego.

„Kodeks transgraniczny” oznacza kodeks, który obejmuje czynności przetwarzania prowadzone w więcej niż jednym państwie członkowskim.

3 CZYM SĄ KODEKSY?

7. Kodeksy przewidziane w RODO to dobrowolne narzędzia w zakresie rozliczalności zawierające szczegółowe przepisy o ochronie danych w odniesieniu do kategorii administratorów i podmiotów przetwarzających. Mogą one stanowić użyteczne i skuteczne narzędzie w zakresie rozliczalności, zawierające szczegółowy opis najodpowiedniejszych, zgodnych z prawem i etycznych zbiorów zachowań w sektorze. Z punktu widzenia ochrony danych osobowych kodeksy mogą zatem funkcjonować jako zbiór instrukcji dla administratorów danych i podmiotów przetwarzających, którzy projektują i wdrażają zgodne z RODO czynności przetwarzania danych, nadających znaczenie operacyjne zasadom ochrony danych określonym w prawie europejskim i krajowym.
8. Organizacje gospodarcze lub podmioty reprezentujące sektor mogą tworzyć kodeksy, które pomogą sektorowi w przestrzeganiu przepisów RODO w sposób skuteczny i potencjalnie opłacalny. Jak przewidziano w niewyczerpującym wykazie zawartym w art. 40 ust. 2 RODO, kodeksy postępowania mogą obejmować w szczególności takie zagadnienia, jak:
 - rzetelne i przejrzyste przetwarzanie;
 - prawnie uzasadnione interesy realizowane przez administratorów w określonych kontekstach;
 - zbieranie danych osobowych; pseudonimizacja danych osobowych;

¹² Podmiot monitorujący może być jednak akredytowany w odniesieniu do więcej niż jednego kodeksu, pod warunkiem że spełnia on wymogi dotyczące akredytacji.

¹³ Zgodnie z motywem 98 RODO.

¹⁴ Zob. również pkt 64–67 poniżej.

- informowanie osób fizycznych i wykonywanie przysługujących tym osobom praw;
 - informowanie i ochrona dzieci (w tym sposoby pozyskiwania zgody rodziców);
 - środki techniczne i organizacyjne, w tym ochrona danych już w fazie projektowania i domyślna ochrona danych, a także środki bezpieczeństwa;
 - zgłaszanie naruszeń;
 - przekazywanie danych poza UE; lub
 - tryby rozstrzygania sporów.
9. W RODO, na mocy którego uchylono dyrektywę o ochronie danych (95/46/WE), zawarto bardziej skonkretyzowane i szczegółowe przepisy dotyczące kodeksów, wymogów, które należy spełnić, procedur związanych z uzyskaniem zatwierdzenia, a także rejestracji, publikacji i upowszechniania kodeksów po ich zatwierdzeniu. Przepisy te, w powiązaniu z niniejszymi wytycznymi, pomogą zachęcić twórców kodeksów do wnoszenia bezpośredniego wkładu w ustanawianie norm i reguł ochrony danych osobowych w odniesieniu do ich sektorów przetwarzania.
10. Należy zauważyć, że kodeksy są jednym z wielu dobrowolnych narzędzi z całego wachlarza narzędzi rozliczalności ochrony danych osobowych, jaki oferuje RODO, który obejmuje takie instrumenty, jak oceny skutków dla ochrony danych¹⁵ i certyfikacja¹⁶. Stanowią one mechanizm, który można wykorzystać, aby pomóc organizacjom w wykazaniu zgodności z RODO¹⁷.

4 JAKIE SĄ KORZYŚCI ZWIĄZANE Z KODEKSAMI?

11. Kodeksy zapewniają możliwość ustanowienia zbioru reguł, które przyczyniają się do właściwego stosowania RODO w sposób praktyczny, przejrzysty i potencjalnie opłacalny, a przy tym uwzględniający specyfikę danego sektora lub prowadzonych w danym sektorze czynności przetwarzania. W tym kontekście można opracować kodeksy dla administratorów i podmiotów przetwarzających, biorąc pod uwagę szczególny charakter przetwarzania, jakie prowadzi się w niektórych sektorach, oraz szczególne potrzeby mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw¹⁸. Mogą być one szczególnie istotnym i korzystnym narzędziem zarówno dla MŚP,

¹⁵ Kodeksy postępowania i certyfikacja to dobrowolne narzędzia rozliczalności, zaś ocena skutków dla ochrony danych będzie w określonych okolicznościach obowiązkowa. Więcej informacji na temat innych narzędzi rozliczalności znajduje się na stronie internetowej EROD zawierającej ogólne wskazówki (www.edpb.europa.eu).

¹⁶ Zob. art. 42 RODO oraz Wytyczne EROD nr 1/2018 dotyczące certyfikacji i określania kryteriów certyfikacji zgodnie z art. 42 i 43 RODO.

¹⁷ Przestrzeganie danego kodeksu samo w sobie nie gwarantuje zgodności z RODO lub zwolnienia administratorów/podmiotów przetwarzających z sankcji lub z odpowiedzialności wynikającej z RODO.

¹⁸ Zob. motyw 98 RODO w odniesieniu do art. 40 ust. 1. Kodeks mógłby być na przykład odpowiednio dostosowany do spełnienia potrzeb mikroprzedsiębiorstw w uzupełnieniu małych i średnich przedsiębiorstw.

jak i mikroprzedsiębiorstw¹⁹, zapewniając mechanizm umożliwiający im osiągnięcie zgodności z przepisami ochrony danych w bardziej opłacalny sposób.

Na przykład mikroprzedsiębiorstwa zaangażowane w podobną działalność badawczą w dziedzinie zdrowia mogłyby podjąć współpracę w ramach odpowiednich zrzeszeń i wspólnie opracować kodeks odnoszący się do zbierania i przetwarzania przez nie danych dotyczących zdrowia, zamiast samodzielnie prowadzić tak obszerną analizę ochrony danych. Kodeksy przyniosą korzyści również organom nadzorczym, umożliwiając im lepsze zrozumienie oraz uzyskanie wglądu w czynności przetwarzania danych w konkretnym zawodzie, konkretnej branży lub w innym sektorze .

12. Kodeksy mogą pomóc administratorom i podmiotom przetwarzającym w przestrzeganiu RODO poprzez regulację takich dziedzin, jak: rzetelne i przejrzyste przetwarzanie danych, prawnie uzasadnione interesy, środki bezpieczeństwa i ochrony danych już w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych, a także obowiązki administratora. Kodeksy są dostępne dla wszystkich sektorów przetwarzających dane i mogą być opracowywane w tak wąskim lub szerokim zakresie, jaki jest odpowiedni dla danego sektora²⁰, pod warunkiem że kodeks przyczynia się do właściwego i skutecznego stosowania RODO²¹.

Można byłoby na przykład wnioskować o zatwierdzenie zbioru przepisów określających sposób, w jaki konkretny sektor charytatywny miałby zapewniać rzetelne i przejrzyste zasady przetwarzania danych. Ewentualnie konkretny sektor charytatywny mógłby podjąć decyzję o opracowaniu kodeksu, który zawiera i właściwie stosuje wiele różnych przepisów na mocy RODO, tak aby objąć wszystkie czynności przetwarzania – od zgodnej z prawem podstawy gromadzenia danych osobowych po zawiadamianie o naruszeniu ochrony danych osobowych.

13. Kodeksy mogą zapewnić pewien stopień współregulacji oraz zmniejszyć poziom występującej czasami zależności administratorów i podmiotów przetwarzających od organów nadzorczych ds.

¹⁹ W szczególności w art. 40 ust. 1 RODO stwierdzono, że kodeksy mogą posłużyć jako rozwiązanie w celu zaspokojenia potrzeb takich przedsiębiorstw.

²⁰ W art. 40 ust. 2 RODO mowa o tym, że kodeksy są przygotowywane przez zrzeszenia reprezentujące „określone kategorie administratorów lub podmioty przetwarzające”. Może to więc obejmować kodeksy międzysektorowe, jeżeli jest to wykonalne, pod warunkiem spełnienia kryteriów reprezentatywności.

²¹ Z kodeksu o ścisłym ukierunkowaniu musi dostatecznie jasno wynikać dla osób, których dane dotyczą (oraz w sposób zadowalający dla organu nadzorczego), że fakt stosowania się przez administratorów/podmioty przetwarzające do kodeksu nie musi oznaczać zapewnienia zgodności z wszystkimi przepisami. Odpowiednim zabezpieczeniem w tym przypadku mogłoby być zapewnienie odpowiedniej przejrzystości w odniesieniu do zakresu kodeksu i jego ograniczenia do tych, którzy zobowiązali się do jego przestrzegania oraz do osób, których dotyczą dane.

ochrony danych, aby przedstawiały bardziej szczegółowe wytyczne dotyczące ich konkretnych czynności przetwarzania.

14. Kodeksy mogą także zapewnić pewien stopień autonomii i kontroli administratorom oraz podmiotom przetwarzającym w procesie formułowania i uzgadniania reguł najlepszych praktyk w przypadku ich danych sektorów. Mogą one zapewnić możliwość konsolidacji najlepszych praktyk w zakresie operacji przetwarzania w określonych dziedzinach. Mogą również stać się ważnym zasobem, na którym przedsiębiorstwa mogą się opierać przy rozwiązywaniu krytycznych problemów występujących w związku z ich procedurami przetwarzania, a także w celu osiągnięcia wyższego poziomu zgodności z przepisami o ochronie danych.
15. Kodeksy mogą zapewnić niezbędne zaufanie i zagwarantować pewność prawa poprzez dostarczenie praktycznych rozwiązań problemów zidentyfikowanych przez poszczególne sektory w odniesieniu do wspólnych czynności przetwarzania. Zachęcają one do opracowania wspólnego i spójnego podejścia do potrzeb danego sektora w zakresie przetwarzania danych.
16. Kodeksy mogą stanowić skuteczne narzędzie pozwalające zyskać zaufanie osób, których dane dotyczą. Mogą one odnosić się do różnych kwestii, z których wiele może wynikać z obaw społeczeństwa lub nawet obaw odczuwanych w samym sektorze, i jako takie stanowią narzędzie służące zwiększeniu przejrzystości w stosunku do osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych.

Na przykład w kontekście przetwarzania danych dotyczących zdrowia do celów badawczych istnienie zatwierdzonego i szczegółowego kodeksu mogłoby rozwiązać obawy związane z odpowiednimi środkami, które mają zostać przyjęte w celu propagowania zgodności z regułami mającymi zastosowanie do przetwarzania szczególnie chronionych informacji dotyczących zdrowia. Taki kodeks mógłby nakreślać w sposób rzetelny i przejrzysty następujące kwestie:

- odpowiednie zabezpieczenia stosowane wobec informacji, które mają być udzielane osobom, których dane dotyczą;
- odpowiednie zabezpieczenia stosowane wobec danych zbieranych od osób trzecich;
- przekazywanie lub rozpowszechnianie danych;
- kryteria, które należy wdrożyć w celu zapewnienia poszanowania zasady minimalizacji danych;
- konkretne środki bezpieczeństwa;
- odpowiednie okresy zatrzymywania danych; oraz
- mechanizmy zarządzania danymi w przypadku wykonywania przez osoby, których dane dotyczą, przysługujących im praw (zgodnie z art. 32 i 89 RODO)

17. Kodeksy mogą się również okazać istotnym i pożytecznym mechanizmem w obszarze międzynarodowego przekazywania danych. Nowe przepisy zawarte w RODO umożliwiają osobom trzecim wyrażenie zgody na stosowanie zatwierdzonych kodeksów w celu spełnienia wymogów prawnych służących zapewnieniu odpowiednich zabezpieczeń w odniesieniu do międzynarodowego przekazywania danych osobowych do państw trzecich²². Ponadto takie zatwierdzone kodeksy mogą przyczynić się do propagowania i rozwijania poziomu ochrony, jaki RODO zapewnia szerszej społeczności międzynarodowej, umożliwiając jednocześnie zrównoważone i zgodne z prawem międzynarodowe przekazywanie danych osobowych. Mogą one również służyć jako mechanizm prowadzący do dalszego rozwoju i wzmacniania zaufania osób, których dane dotyczą, do przetwarzania danych poza Europejskim Obszarem Gospodarczym²³.
18. Zatwierdzone kodeksy mogą stanowić skuteczne narzędzia rozliczalności zarówno dla podmiotów przetwarzających, jak i administratorów danych. Jak wskazano w motywie 77 i art. 24 ust. 3 RODO, stosowanie zatwierdzonego kodeksu postępowania przewidziano, między innymi, jako odpowiednią metodę wykazywania przez administratorów danych lub podmioty przetwarzające przestrzegania określonych części rozporządzenia, zasad określonych w rozporządzeniu bądź całości rozporządzenia.²⁴ Stosowanie zatwierdzonego kodeksu postępowania będzie również czynnikiem brany pod uwagę przez organy nadzorcze przy ocenie konkretnych cech przetwarzania danych, takich jak aspekty bezpieczeństwa²⁵, przy ocenie skutków operacji przetwarzania w ramach oceny skutków dla ochrony danych²⁶ lub przy nakładaniu administracyjnej kary pieniężnej²⁷. W przypadku naruszenia jednego z przepisów rozporządzenia przestrzeganie zatwierdzonego kodeksu postępowania może stanowić wskaźnik tego, w jakim stopniu należy zainterweniować za pomocą skutecznej, proporcjonalnej, odstraszałej administracyjnej kary pieniężnej lub innego środka naprawczego stosowanego przez organ nadzorczy²⁸.

5 DOPUSZCZALNOŚĆ PROJEKTU KODEKSU²⁹

19. Istnieje szereg warunków, które należy spełnić, zanim właściwy organ nadzorczy będzie mógł dokonać pełnej oceny i pełnego przeglądu kodeksu do celów art. 40 ust. 5 RODO. Ma to na celu ułatwienie skutecznej oceny każdego projektu kodeksu. Zastosowanie mają następujące kryteria:

5.1 Uzasadnienie i dokumentacja uzupełniająca

²² Zob. art. 40 ust. 2 lit. j) oraz art. 40 ust. 3 RODO.

²³ Rada przedstawi osobne wytyczne w odniesieniu do stosowania kodeksów jako mechanizmu ułatwiającego międzynarodowe przekazywanie danych.

²⁴ Zob. również art. 24 ust. 3 oraz art. 28 ust. 5 RODO.

²⁵ Art. 32 ust. 3 RODO.

²⁶ Art. 35 ust. 8 RODO.

²⁷ Art. 83 ust. 2 lit. j) RODO. Należy również zwrócić uwagę na stosowanie kodeksów w odniesieniu do Wytycznych WP 253/17 w sprawie stosowania i ustalania administracyjnych kar pieniężnych do celów rozporządzenia 2016/679, przyjętych przez EROD.

²⁸ *Ibid.*

²⁹ Dotyczy to również wszelkich kodeksów (krajowych i transgranicznych), a także kodeksów zmienionych lub kodeksów o rozszerzonym zakresie.

20. Każdy projekt kodeksu przedkładany do zatwierdzenia musi zawierać jasne i zwięzłe uzasadnienie, w którym przedstawia się szczegółowe informacje o celu kodeksu, zakresie jego stosowania³⁰ oraz sposobie, w jaki ułatwi on skuteczne stosowanie przedmiotowego rozporządzenia³¹. Pomoże to w przyspieszeniu procesu i zapewnieniu wymaganej przejrzystości w odniesieniu do przedkładania kodeksów. W stosownych przypadkach należy również załączyć dokumentację uzupełniającą, która jest podstawą przedkładanego projektu kodeksu i uzasadnienia³².

5.2 Przedstawiciel

21. Zgodnie z art. 40 ust. 2 kodeks muszą przedłożyć zreszeżenia lub konsorcja zreszeżeń bądź inne podmioty reprezentujące określone kategorie administratorów lub podmioty przetwarzające (twórcy kodeksów). Niewyczerpujący wykaz przykładowych twórców kodeksów obejmowałby: organizacje gospodarcze i zreszeżenia przedstawicielskie, organizacje sektorowe, organizacje akademickie i grupy interesów.

22. Twórcy kodeksów muszą wykazać przed właściwym organem nadzorczym, że są faktycznym organem przedstawicielskim i że potrafią zrozumieć potrzeby swoich członków, a także jasno określić czynność przetwarzania lub sektor, w odniesieniu do których kodeks ma być stosowany. W zależności od definicji i parametrów danego sektora reprezentatywność można określić między innymi na podstawie następujących elementów:

- liczby lub odsetka potencjalnych członków spośród właściwych administratorów lub podmiotów przetwarzających w danym sektorze;
- doświadczenia organu przedstawicielskiego w odniesieniu do działalności sektora i czynności przetwarzania związanych z kodeksem.

5.3 Zakres przetwarzania

23. Należy wyznaczyć zakres projektu kodeksu, który jasno i precyzyjnie określa operacje przetwarzania (lub cechy charakterystyczne przetwarzania) danych osobowych, których dotyczy, a także kategorie administratorów lub podmiotów przetwarzających, które reguluje. Zakres ten obejmuje problemy związane z przetwarzaniem, których rozwiązaniu ma służyć kodeks, oraz przedstawienie praktycznych rozwiązań.

5.4 Terytorialny zakres stosowania

24. W projekcie kodeksu należy określić, czy jest to kodeks krajowy, czy transgraniczny, oraz podać szczegółowe informacje na temat terytorialnego zakresu stosowania, wskazując wszystkie

³⁰ Zastosowanie mogą mieć następujące kategorie informacji, przy czym wykaz ten nie jest wyczerpujący: identyfikacja członków, czynność przetwarzania, osoby, których dane dotyczą, rodzaje danych, jurysdykcje, organy nadzorcze, których sprawa dotyczy (art. 4 pkt 22 RODO).

³¹ Dokument ten umożliwia twórcom kodeksów przedstawienie uzasadnienia i podstaw do zatwierdzenia ich kodeksu. Stanowi on platformę dla twórców kodeksów do określenia stosowności zaproponowanych zabezpieczeń oraz wykazania, że proponowane mechanizmy są adekwatne do zakładanych celów.

³² Przykłady mogą obejmować podsumowanie konsultacji, informacje dotyczące członkostwa lub badania, które wskazują na potrzebę wprowadzenia kodeksu.

właściwe jurysdykcje, w których ma być on stosowany. W przypadku kodeksów transgranicznych (jak również zmienionych kodeksów transgranicznych lub kodeksów transgranicznych o rozszerzonym zakresie) należy dołączyć wykaz organów nadzorczych, których sprawa dotyczy. W załączniku 1 przedstawiono różnicę między kodeksami krajowymi a transgranicznymi.

5.5 Przedłożenie kodeksu właściwemu organowi nadzorcemu

25. Twórcy kodeksów muszą zapewnić, aby organ nadzorczy wybrany do dokonania oceny projektu kodeksu był właściwy zgodnie z art. 55 RODO³³. Załącznik 2 zawiera szczegółowe informacje, które mogą być pomocne dla twórców kodeksów przy wyborze właściwego organu nadzorczego w odniesieniu do kodeksu transgranicznego.

5.6 Nadzór nad mechanizmami

26. Projekt kodeksu musi zawierać propozycje mechanizmów umożliwiających monitorowanie przestrzegania jego przepisów przez zainteresowane strony, które podjęły się jego stosowania³⁴. Dotyczy to zarówno kodeksów dla sektora publicznego, jak i dla sektora niepublicznego.

5.7 Podmiot monitorujący

27. W projekcie kodeksu, który obejmuje czynności przetwarzania prowadzone przez prywatne, niepubliczne organy lub podmioty, należy również wskazać podmiot monitorujący i określić mechanizmy umożliwiające temu podmiotowi wykonywanie jego zadań zgodnie z art. 41 RODO³⁵. Wskazany podmiot monitorujący lub wskazane podmioty monitorujące muszą być w stanie spełnić wymogi dotyczące pełnej rozliczalności w swojej roli³⁶. W tym celu podmiot lub podmioty monitorujące muszą zostać akredytowane przez właściwy organ nadzorczy zgodnie z art. 41 ust. 1 RODO³⁷.

5.8 Konsultacje

28. Projekt kodeksu musi zawierać informacje dotyczące zakresu przeprowadzonych konsultacji. W motywie 99 RODO wskazano, że sporządzając kodeks (bądź zmieniając lub rozszerzając jego zakres), należy konsultować się z odpowiednimi stronami, których sprawa dotyczy, w tym jeżeli jest to wykonalne, z osobami, których dane dotyczą. W związku z tym twórcy kodeksów powinni potwierdzić i wykazać przy przedkładaniu kodeksu do zatwierdzenia, że przeprowadzono właściwe konsultacje z odpowiednimi stronami, których sprawa dotyczy. W razie potrzeby obejmowałyby to informacje o innych kodeksach postępowania, którym mogą podlegać potencjalni członkowie,

³³ Art. 55 RODO stanowi, że każdy organ nadzorczy jest właściwy do wypełniania zadań i wykonywania uprawnień powierzonych mu zgodnie z rozporządzeniem na terytorium swojego państwa członkowskiego. Zob. również motyw 122 RODO.

³⁴ Zob. art. 40 ust. 4 RODO.

³⁵ Kodeks obejmujący sektor publiczny nadal będzie musiał zawierać odpowiednie mechanizmy monitorowania kodeksu.

³⁶ Zgodnie z art. 83 ust. 4 lit. c) RODO naruszenia obowiązków podmiotu monitorującego podlegają administracyjnej karze pieniężnej.

³⁷ Zob. poniższa sekcja zatytułowana „Wymogi dotyczące akredytacji podmiotów monitorujących” na stronie 23.

którzy zobowiązali się do stosowania kodeksu, oraz informację o tym, w jaki sposób ich kodeks uzupełnia inne kodeksy. Należy również określić poziom i charakter konsultacji, które odbyły się z udziałem członków, innych zainteresowanych stron i osób, których dane dotyczą, bądź zrzeszeń lub organów, które ich reprezentują³⁸. W praktyce zdecydowanie zaleca się przeprowadzenie konsultacji z członkami organizacji lub organu będących twórcami kodeksu, a także uwzględnienie czynności przetwarzania prowadzonych w stosunku do klientów tych członków. Jeżeli z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, których sprawa dotyczy, nie przeprowadzono żadnych konsultacji ze względu na brak takiej możliwości, twórca kodeksu musi wyjaśnić tę sytuację.

5.9 Przepisy krajowe

29. Twórcy kodeksów muszą przedstawić potwierdzenie, że projekt kodeksu jest zgodny z właściwymi przepisami krajowymi, w szczególności w przypadku gdy kodeks dotyczy sektora, który podlega przepisom szczególnym określonym w prawie krajowym, lub dotyczy operacji przetwarzania, które należy poddać ocenie, uwzględniając szczególne wymogi i odpowiednie zobowiązania prawne wynikające z prawa krajowego.

5.10 Język

30. Twórcy kodeksów powinni przestrzegać wymogów językowych określonych przez właściwy organ nadzorczy, któremu przedkładają swój kodeks. Ogólnie rzecz biorąc, należy przedłożyć kodeks sporządzony w języku właściwego organu nadzorczego danego państwa członkowskiego³⁹. W przypadku kodeksów transgranicznych należy przedłożyć kodeks w języku właściwego organu nadzorczego oraz w języku angielskim⁴⁰.

5.11 Lista kontrolna

31. Ostatecznie to wybrany właściwy organ nadzorczy określi, czy projekt kodeksu przejdzie do następnego etapu oceny, tj. etapu, w ramach którego właściwy organ nadzorczy zobowiązuje się przeprowadzić pełną ocenę treści zgodnie z art. 40 i 41 RODO oraz procedurami określonymi poniżej. Listę kontrolną przedstawioną w załączniku 3 należy stosować w celu odniesienia do dokumentów przedkładanych właściwemu organowi nadzorczemu oraz jako pomoc w opracowaniu ram składania projektu kodeksu.

6 KRYTERIA ZATWIERDZANIA KODEKSÓW

32. Twórcy kodeksów będą musieli wykazać, w jaki sposób ich kodeks przyczyni się do właściwego stosowania RODO, biorąc pod uwagę szczególne cechy różnych sektorów dokonujących przetwarzania oraz szczególne wymogi i obowiązki administratorów lub podmiotów

³⁸ Na przykład twórcy kodeksów mogliby przedstawić sposób, w jaki ocenili uwagi otrzymane w następstwie konsultacji.

³⁹ W niektórych państwach członkowskich mogą obowiązywać przepisy krajowe, zgodnie z którymi wymagane jest przedłożenie projektu kodeksu w języku narodowym; zaleca się, aby twórcy kodeksów zapytali o tę kwestię właściwy organ nadzorczy przed formalnym przedłożeniem swojego projektu kodeksu do zatwierdzenia.

⁴⁰ Zgodnie z art. 23 regulaminu wewnętrznego EROD językiem roboczym EROD jest język angielski.

przetwarzających, których dotyczy kodeks. Istnieje szereg aspektów tego nadrzędnego wymogu. Twórcy kodeksów powinni być w stanie wykazać, że ich projekt kodeksu:

- zaspokajają określoną potrzebę danego sektora dokonującego przetwarzania lub danej czynności przetwarzania;
- ułatwiają stosowanie RODO;
- doprecyzowują stosowanie RODO;
- zapewniają wystarczające zabezpieczenia⁴¹; oraz
- zapewniają skuteczne mechanizmy monitorowania przestrzegania kodeksu.

6.1 Zaspokajanie określonej potrzeby

33. Twórcy kodeksów muszą wykazać, że istnieje potrzeba ustanowienia kodeksu. Kodeks jako taki musi odnosić się do problemów z ochroną danych, które pojawiają się w danym sektorze lub w przypadku określonej czynności przetwarzania.

Na przykład sektor systemów informacyjnych wykorzystywanych do wykrywania ryzyka związanego z kredytami konsumenckimi może wskazać potrzebę opracowania kodeksu, który zapewniłby wystarczające zabezpieczenia i mechanizmy gwarantujące, by zebrane dane były istotne, prawidłowe oraz wykorzystywane wyłącznie do konkretnego, wyraźnego i prawnie uzasadnionego celu, jakim jest zapewnienie ochrony kredytowej. Podobnie sektor badań naukowych w dziedzinie zdrowia może określić potrzebę opracowania kodeksu, który zapewni spójność podejścia poprzez ustanowienie norm w celu odpowiedniego spełnienia wymogów w zakresie wyraźnej zgody i towarzyszących temu wymogów dotyczących rozliczalności na mocy RODO.

34. Twórcy kodeksu powinni być w stanie wyjaśnić i przedstawić problemy, które ma rozwiązać kodeks, i uzasadnić, w jaki sposób zapewnione dzięki kodeksowi rozwiązania będą skuteczne i korzystne nie tylko dla członków, ale również dla osób, których dane dotyczą.

6.2 Ułatwienie skutecznego stosowania RODO

35. Zgodnie z motywem 98 RODO w celu uzyskania zatwierdzenia kodeksu twórcy kodeksów będą musieli wykazać, że ich kodeks ułatwia skuteczne stosowanie RODO. W tym kontekście kodeks będzie musiał jasno określać stosowanie RODO w danym sektorze oraz określać i uwzględniać szczególne potrzeby tego sektora⁴².

⁴¹ Oczekuje się na przykład, że w sektorach „wysokiego ryzyka”, takich jak przetwarzanie danych dzieci lub danych dotyczących zdrowia, stosowane będą solidniejsze i bardziej rygorystyczne zabezpieczenia, biorąc pod uwagę wrażliwość omawianych danych osobowych.

⁴² Zob. art. 40 ust. 1 RODO.

Na przykład opracowanie wykazu definicji charakterystycznych dla danego sektora oraz odpowiednie skoncentrowanie się na zagadnieniach szczególnie istotnych dla tego sektora stanowią sposoby ułatwienia skutecznego stosowania RODO. Stosowanie terminologii sektorowej, aby szczegółowo określić realizację wymogów RODO w tym sektorze może również przyczynić się do lepszego zrozumienia przepisów przez sektor i w ten sposób ułatwić skuteczne stosowanie RODO. Kodeks powinien w pełni uwzględniać prawdopodobne zagrożenia związane z czynnościami przetwarzania w konkretnym sektorze i odpowiednio dostosować powiązane obowiązki administratorów lub podmiotów przetwarzających, do których ma on zastosowanie, w świetle tych zagrożeń w danym sektorze, tj. podając przykłady dopuszczalnych zasad i warunków wykorzystania danych osobowych w marketingu bezpośrednim. Jeżeli chodzi o format, treść kodeksu należy również przedstawić w sposób ułatwiający jego zrozumienie i praktyczne stosowanie, a także skuteczne stosowanie RODO.

6.3 Doprecyzowanie stosowania RODO

36. Kodeksy będą musiały doprecyzować praktyczne stosowanie RODO i dokładnie odzwierciedlać charakter danej czynności przetwarzania lub danego sektora dokonującego przetwarzania. Powinny one zapewnić wyraźną poprawę sytuacji konkretnego sektora w odniesieniu do zgodności z prawem o ochronie danych. Kodeksy muszą także określać realistyczne i możliwe do osiągnięcia normy dla wszystkich członków oraz odznaczać się dostateczną jakością i wewnętrzną spójnością, aby zapewnić wystarczającą wartość dodaną.⁴³ Innymi słowy, w projekcie kodeksu należy w odpowiedni sposób skupić się na konkretnych obszarach ochrony danych⁴⁴ i kwestiach ochrony danych w sektorze, do którego ma on zastosowanie, oraz zapewnić wystarczająco jasne i skuteczne rozwiązania w odniesieniu do tych obszarów i kwestii⁴⁵.
37. Kodeks nie powinien ograniczać się do ponownego przedstawienia przepisów RODO⁴⁶. Jego celem powinna być natomiast kodyfikacja tego, jak stosować RODO w sposób konkretny, praktyczny i precyzyjny. Uzgodnione normy i zasady będą musiały być jednoznaczne, konkretne, osiągalne i wykonalne (możliwe do sprawdzenia). Określenie odrębnych reguł w danej dziedzinie jest akceptowalną metodą, dzięki której kodeks może stanowić wartość dodaną. Stosowanie terminologii charakterystycznej jedynie dla danego sektora i przedstawianie konkretnych scenariuszy lub przykładów „najlepszych praktyk”⁴⁷ może pomóc w spełnieniu tego wymogu⁴⁸.

⁴³ Normę tę po raz pierwszy zastosowano w dokumencie WP 13 DG XV D/5004/98, przyjętym 10 września 1998 r.

⁴⁴ Takich jak obszary wymienione w art. 40 ust. 2 RODO.

⁴⁵ Wymóg ten odzwierciedla poprzednie stanowisko Grupy Roboczej Art. 29 przedstawione w dokumencie roboczym dotyczącym kodeksów WP 13 DG XV D/5004/98, przyjętym 10 września 1998 r.

⁴⁶ Ponowne przedstawianie przepisów o ochronie danych było stałym elementem przedłożonych projektów kodeksów, które nie zostały zatwierdzone przez Grupę Roboczą Art. 29.

⁴⁷ Oraz „niedopuszczalnych praktyk”.

⁴⁸ W miarę możliwości kodeks nie powinien być napisany językiem nadmiernie prawniczym.

38. Nakreślanie planów w celu promowania zatwierdzonego kodeksu w taki sposób, aby osoby fizyczne wiedziały o jego istnieniu i treści, może również pomóc w spełnieniu normy dotyczącej „doprecyzowania stosowania RODO”. Ważne jest, aby kodeksy dostarczały operacyjne znaczenie zasad ochrony danych określonych w art. 5 RODO. Istotne jest również, aby kodeksy we właściwy sposób uwzględniały odpowiednie opinie i stanowiska opublikowane lub zatwierdzone przez Radę w odniesieniu do konkretnego sektora lub konkretnej czynności przetwarzania.⁴⁹ Na przykład kodeksy zawierające specyfikacje dotyczące czynności przetwarzania mogą również ułatwić ustalenie odpowiednich podstaw prawnych tych czynności przetwarzania w państwach członkowskich, do których mają one być stosowane.

6.4 Zapewnienie wystarczających zabezpieczenia

39. Kodeks powinien również spełniać wymogi określone w art. 40 ust. 5. Zatwierdzenie zostanie wydane dopiero po ustaleniu, że projekt kodeksu zapewnia odpowiednie zabezpieczenia⁵⁰. Twórcy kodeksu powinni w sposób zadowalający organ nadzorczy wykazać, że ich kodeks zawiera odpowiednie i skuteczne zabezpieczenia mające na celu ograniczenie ryzyka związanego z przetwarzaniem danych oraz ryzyka naruszenia praw i wolności osób fizycznych⁵¹. To na twórcach kodeksów będzie spoczywał obowiązek przedstawienia wyraźnych dowodów potwierdzających, że ich kodeks będzie spełniał te wymogi.

Na przykład oczekuje się, że w przypadku czynności przetwarzania „wysokiego ryzyka”, takich jak przetwarzanie danych dzieci lub danych dotyczących zdrowia na dużą skalę, profilowanie lub systematyczne monitorowanie, kodeksy będą zawierały bardziej rygorystyczne wymogi dotyczące administratorów i podmiotów przetwarzających, aby zapewnić odpowiedni poziom ochrony. Ponadto korzystne dla twórców kodeksów może być przeprowadzenie szerszej zakrojonych konsultacji, zgodnie z motywem 99 RODO, w celu zapewnienia podstaw kodeksu obejmującego przetwarzanie w takich obszarach wysokiego ryzyka.

6.5 Zapewnienie mechanizmów umożliwiających skuteczny nadzór

40. Zgodnie z art. 40 ust. 4 RODO kodeks wymaga wdrożenia odpowiednich mechanizmów w celu zapewnienia, aby przestrzeganie tych przepisów było odpowiednio monitorowane oraz aby ustanowione zostały skuteczne i znaczące środki egzekucyjne w celu zapewnienia pełnej zgodności z przepisami. W kodeksie należy w szczególności określić i zaproponować struktury i procedury, które zapewnią skuteczne monitorowanie i egzekwowania naruszeń. W projekcie kodeksu należy również zidentyfikować właściwy organ, który dysponuje mechanizmami umożliwiającymi mu zapewnienie skutecznego monitorowania przestrzegania kodeksu. Mechanizmy mogą obejmować

⁴⁹ Będą one również musiały w pełni uwzględniać odpowiednie orzecznictwo krajowe i europejskie.

⁵⁰ Zob. motyw 98 RODO.

⁵¹ Zabezpieczenia mogą również mieć zastosowanie do podmiotów monitorujących i ich zdolności do skutecznego wykonywania powierzonych im zadań.

wymogi w zakresie regularnego przeprowadzania audytów i sprawozdawczości, jasne i przejrzyste procedury rozpatrywania skarg i rozstrzygania sporów, konkretne sankcje i środki zaradcze w przypadku naruszenia przepisów kodeksu, a także zasady zgłaszania naruszeń tych przepisów.

41. Nad projektem kodeksu, który dotyczy przetwarzania prowadzonego przez niepubliczne organy i podmioty, musi czuwać podmiot monitorujący. Zasadniczo kodeks nie może uwzględniać jedynie treści przepisów mających zastosowanie do czynności przetwarzania w danym sektorze, ale musi również wdrażać mechanizmy monitorowania, które zapewnią skuteczne stosowanie tych przepisów. W projekcie kodeksu można z powodzeniem zaproponować szereg różnych mechanizmów monitorowania w sytuacjach, w których skuteczny nadzór sprawuje wiele podmiotów monitorujących. Aby zapewnić skuteczne monitorowanie kodeksu, wszystkie proponowane mechanizmy monitorowania muszą być jednak jasne, odpowiednie, osiągalne, efektywne i wykonalne (możliwe do sprawdzenia). Twórcy kodeksów będą musieli przedstawić uzasadnienie i wykazać, dlaczego ich propozycje związane z monitorowaniem są odpowiednie i możliwe do wykonania z operacyjnego punktu widzenia⁵².

7 PRZEDŁOŻENIE, DOPUSZCZALNOŚĆ I ZATWIERDZENIE⁵³ (KODEKS KRAJOWY)

7.1 Przedłożenie

42. Twórcy kodeksu powinni oficjalnie przedłożyć jego projekt właściwemu organowi nadzorcemu w formie elektronicznej albo papierowej (w formie wydruku/na papierze)⁵⁴. Właściwy organ nadzorczy skontaktuje się z twórcami kodeksu, potwierdzając otrzymanie projektu, i zanim przystąpi do pełnej oceny jego treści, przeprowadzi przegląd, którego celem będzie sprawdzenie, czy projekt kodeksu spełnia wspomniane wyżej kryteria dopuszczalności⁵⁵.

7.2 Dopuszczalność kodeksu

43. Jeżeli projekt kodeksu nie zostanie przyjęty ze względu na niespełnienie kryteriów dopuszczalności⁵⁶, właściwy organ nadzorczy udzieli twórcom kodeksu pisemnej odpowiedzi,

⁵² Dokument Grupy Roboczej Art. 29 pt. „Ocena samoregulacji branży: kiedy samoregulacja przyczynia się w rozsądny sposób do ochrony danych w państwie trzecim?”. Dokument WP7 przyjęty dnia 14 stycznia 1998 r. jest również dokumentem informacyjnym, który umożliwia lepszy wgląd w ocenę wartości kodeksu i ogólnych podstaw koniecznych, aby zapewnić jego skuteczność. Zaleca się, aby przy opracowywaniu kodeksu (w stosownych przypadkach) wzięto pod uwagę również ten dokument.

⁵³ W tym zmiana i rozszerzenie zakresu uprzednio zatwierdzonych kodeksów.

⁵⁴ Takim organem będzie oczywiście krajowy organ nadzorczy dla członków, w stosunku do których kodeks ma zastosowanie. Ważne jest również, aby twórcy kodeksu wyraźnie poinformowali właściwy organ nadzorczy, że formalnie przedkładają projekt kodeksu do zatwierdzenia, oraz aby wyraźnie określili jurysdykcyjny zakres kodeksu. Należy również zwrócić uwagę na załącznik 1 w odniesieniu do różnicy między kodeksami krajowymi a transgranicznymi.

⁵⁵ Zob. również lista kontrolna w załączniku 3.

⁵⁶ *Ibid.*

przedstawiając uzasadnienie swojej decyzji. Na tej podstawie proces ten się zakończy, a od twórców kodeksu wymagać się będzie złożenia nowego projektu⁵⁷.

44. Jeżeli projekt kodeksu spełnia kryteria określone powyżej, właściwy organ nadzorczy powinien wystosować do twórców kodeksu pismo zawierające potwierdzenie, że przystąpi on do następnego etapu procesu i oceni treść projektu kodeksu zgodnie z odpowiednimi procedurami przewidzianymi w prawie krajowym.

7.3 Zatwierdzenie

45. Jeżeli na mocy prawa krajowego nie wyznaczono konkretnego terminu, właściwy organ nadzorczy powinien sporządzić opinię w rozsądnym terminie i na bieżąco przekazywać twórcom projektów informacje o postępach i orientacyjnych ramach czasowych. W opinii tej należy przedstawić uzasadnienie decyzji organu nadzorczego zgodnie z kryteriami zatwierdzania, o których mowa powyżej⁵⁸.
46. Jeżeli właściwy organ nadzorczy podejmie decyzję o odmowie zatwierdzenia, wówczas proces ten zakończy się i do twórców kodeksu należało będzie dokonanie oceny ustaleń zawartych w opinii i ponowne przemyślenie projektu kodeksu na tej podstawie. Ponadto na późniejszym etapie konieczne będzie, aby twórcy kodeksu formalnie ponownie złożyli zaktualizowany projekt kodeksu, jeżeli podejmą taką decyzję.
47. Jeżeli właściwy organ nadzorczy zatwierdzi projekt kodeksu, będzie musiał zarejestrować i opublikować kodeks (za pośrednictwem swojej strony internetowej lub innych odpowiednich metod komunikacji)⁵⁹. W art. 40 ust. 11 zobowiązano również Radę do udostępnienia opinii publicznej wszystkich zatwierdzonych kodeksów.

8 PRZEDŁOŻENIE, DOPUSZCZALNOŚĆ I ZATWIERDZENIE⁶⁰ (KODEKS TRANSGRANICZNY)

8.1 Przedłożenie

48. Twórcy kodeksu powinni formalnie przedłożyć projekt kodeksu w formie elektronicznej albo papierowej właściwemu organowi nadzorczemu, który będzie występował jako główny organ odpowiedzialny za zatwierdzenie tego kodeksu⁶¹. Właściwy organ nadzorczy skontaktuje się z twórcami kodeksu, potwierdzając otrzymanie dokumentacji, i zanim przystąpi do pełnej oceny

⁵⁷ Warto zauważyć, że odmowa na tym etapie procesu zatwierdzania będzie się najprawdopodobniej opierała na ogólnych lub proceduralnych wymogach wstępnych, a nie na zasadniczych lub podstawowych kwestiach związanych z postanowieniami zawartymi w projekcie kodeksu.

⁵⁸ W ten sposób właściwy organ nadzorczy może zapewnić twórcom kodeksów użyteczne informacje zwrotne w przypadku, gdy zdecydują się oni na przegład, zmianę i ponowne przedłożenie projektu kodeksu w późniejszym terminie.

⁵⁹ Zgodnie z art. 40 ust. 6 RODO.

⁶⁰ W tym zmiana i rozszerzenie zakresu uprzednio zatwierdzonych kodeksów.

⁶¹ Kwestię tę należy interpretować w kontekście procedury opisanej poniżej.

treści, przeprowadzi przegląd, który będzie miał na celu sprawdzenie, czy projekt kodeksu spełnia wspomniane wyżej kryteria⁶². Właściwy organ nadzorczy niezwłocznie powiadomi wszystkie pozostałe organy nadzorcze o przedłożeniu kodeksu i przedstawi najważniejsze informacje, które ułatwią jego identyfikację i odniesienie się do tego kodeksu. Wszystkie organy nadzorcze powinny potwierdzić w wiadomości zwrotnej, czy są organami nadzorczymi, których sprawa dotyczy i o których mowa w art. 4 pkt 22 lit. a) i b) RODO⁶³.

8.2 Dopuszczalność kodeksu

49. Jeżeli projekt kodeksu nie zostanie przyjęty z powodu niespełnienia kryteriów dopuszczalności, o których mowa powyżej, właściwy organ nadzorczy zwróci się na piśmie do twórców kodeksu, przedstawiając uzasadnienie swojej decyzji. Na tej podstawie proces ten się zakończy, a od twórców kodeksu wymagać się będzie złożenia nowego projektu.⁶⁴ Właściwy organ nadzorczy wyśle również zawiadomienie, przekazując wszystkim organom nadzorczym, których sprawa dotyczy, aktualne informacje o swoim stanowisku.

50. Jeżeli właściwy organ nadzorczy zaakceptuje projekt kodeksu na podstawie spełnienia kryteriów dopuszczalności, powinien wystosować pismo do twórców kodeksu, potwierdzając, że przystąpi do następnego etapu procesu i oceni treść projektu kodeksu. Spowoduje to rozpoczęcie następującej procedury w ramach współpracy nieformalnej w odniesieniu do oceny kodeksu w celu jego zatwierdzenia.

8.3 Współpraca

51. Właściwy organ nadzorczy wyśle zawiadomienie, przekazując wszystkim organom nadzorczym⁶⁵ aktualne informacje o swoim stanowisku, wskazując organy nadzorcze, których sprawa dotyczy, i zwracając się do nich o wyznaczenie – na zasadzie dobrowolności – maksymalnie dwóch współrecenzentów, którzy pomogą w ocenie merytorycznej projektu kodeksu. Wyznaczenie współrecenzentów będzie się odbywało według kolejności zgłoszeń⁶⁶. Zadaniem współrecenzentów będzie pomoc właściwemu organowi nadzorczemu w ocenie projektu kodeksu. Gdy wyznaczenie współrecenzentów zostanie potwierdzone, w ciągu trzydziestu dni od momentu potwierdzenia, że zostali wyznaczeni na współrecenzentów, powinni oni przekazać swoje uwagi na

⁶² Zob. również lista kontrolna w załączniku 3.

⁶³ Kwestia ta jest istotna, gdyż przewiduje się, że współrecenzentami projektu kodeksu będą organy nadzorcze, których dotyczy przetwarzanie danych osobowych, ponieważ administrator lub podmiot przetwarzający posiadają jednostkę organizacyjną na terytorium państwa członkowskiego tego organu nadzorczego bądź ponieważ „przetwarzanie znacznie wpływa lub może znacznie wpłynąć na osoby, których dane dotyczą, mające miejsce zamieszkania w państwie członkowskim tego organu nadzorczego”.

⁶⁴ Warto zauważyć, że odmowa na tym etapie procesu zatwierdzania będzie się najprawdopodobniej opierała na ogólnych lub proceduralnych wymogach wstępnych, a nie na zasadniczych lub podstawowych kwestiach związanych z przekazaniem projektu kodeksu.

⁶⁵ Organ nadzorczy, których sprawa dotyczy, powinny być możliwe do zidentyfikowania na podstawie zakresu projektu kodeksu.

⁶⁶ Wniosek ten pozostanie otwarty przez dziesięć dni roboczych. Po zidentyfikowaniu współrecenzentów właściwy organ nadzorczy przystąpi do oceny. Co do zasady w przypadku gdy kodeks będzie dotyczył co najmniej 14 państw członkowskich, właściwy organ nadzorczy skonsultuje się z dwoma współrecenzentami. Poniżej tego progu istnieje możliwość współpracy z jednym współrecenzentem lub dwoma współrecenzentami – w zależności od konkretnego przypadku.

temat treści kodeksu. Uwagi te rozpatrzy następnie właściwy organ nadzorczy podczas przeprowadzania oceny koniecznej do zatwierdzenia. Zgodnie z art. 40 ust. 7 RODO właściwy organ nadzorczy dokona ostatecznego ustalenia, czy projekt decyzji należy przedłożyć Radzie, zgodnie z art. 63 i 64 RODO⁶⁷.

52. Właściwy organ nadzorczy powinien dążyć do podjęcia decyzji w rozsądnym terminie i do regularnego przekazywania twórcom kodeksów aktualnych informacji dotyczących postępów oraz orientacyjnych ram czasowych. Powinien przedstawić uzasadnienie swojej decyzji (odmowy lub zatwierdzenia kodeksu) zgodnie z ogólnymi zasadami zatwierdzania i powiadomić o tej decyzji twórców kodeksów w odpowiednim terminie.

8.4 Odmowa

53. Jeżeli decyzja podjęta przez właściwy organ nadzorczy zakłada odmowę przekazania projektu kodeksu Radzie, proces ten zakończy się, a w gestii twórców kodeksu będzie leżała analiza ustaleń wynikających z tej decyzji i ponowne rozważenie wprowadzenia poprawek do projektu kodeksu. Ponadto na późniejszym etapie konieczne będzie, aby twórcy kodeksu formalnie ponownie złożyli projekt kodeksu, jeśli podejmą taką decyzję. Właściwy organ nadzorczy powinien również poinformować wszystkie organy nadzorcze, których sprawa dotyczy, o swoim stanowisku i przyczynach odmowy zatwierdzenia kodeksu.

8.5 Przygotowanie do przedłożenia projektu Radzie

54. Jeżeli właściwy organ nadzorczy zamierza zatwierdzić projekt kodeksu, prześle on projekt zatwierdzenia wszystkim organom nadzorczym, których sprawa dotyczy, przed przedłożeniem projektu EROD. Wszystkie organy nadzorcze, których sprawa dotyczy, będą miały 30 dni na udzielenie odpowiedzi, a wszelkie istotne kwestie będą mogły zostać poddane pod dyskusję w odpowiedniej podgrupie EROD. Jeżeli organy nadzorcze, których sprawa dotyczy, nie udzielą odpowiedzi, rozpocznie się kolejny etap procesu prac nad kodeksem.

8.6 Europejska Rada Ochrony Danych

55. Jeżeli podjęto decyzję o skierowaniu sprawy do Rady zgodnie z art. 40 ust. 7 RODO, właściwy organ nadzorczy przekazuje tę decyzję wszystkim organom nadzorczym zgodnie z procedurą w ramach mechanizmów spójności.⁶⁸ Właściwy organ nadzorczy przekazuje również sprawę Radzie zgodnie ze swoją procedurą i art. 40 ust. 7 RODO.
56. Zgodnie z art. 64 Rada wydaje opinię dotyczącą kwestii wymienionych w art. 40 ust. 7 RODO⁶⁹. Regulamin Rady wraz z przepisami art. 64 będą miały zastosowanie do Rady i właściwego organu

⁶⁷ Może to mieć miejsce wyłącznie wówczas, gdy właściwy organ nadzorczy zamierza zatwierdzić projekt kodeksu. Zob. art. 40 ust. 7 i art. 64 ust. 1.

⁶⁸ Zob. art. 64 ust. 4 RODO, zgodnie z którym wraz z projektem decyzji właściwego organu nadzorczego należy przedstawić opinie innych organów nadzorczych, których sprawa dotyczy.

⁶⁹ Zob. zadanie Rady, o którym mowa w art. 70 ust. 1 lit. x) RODO.

nadzorczego podczas dokonywania oceny i przekazywania decyzji w sprawie zatwierdzenia kodeksów transgranicznych.

8.7 Zatwierdzenie

57. Opinia Rady zostanie przekazana właściwemu organowi nadzorcemu zgodnie z art. 64 ust. 5 RODO i do właściwego organu nadzorczego będzie należała decyzja o utrzymaniu bądź zmianie projektu decyzji zgodnie z art. 40 ust. 5⁷⁰. Opinia Rady może zostać również przedłożona Komisji zgodnie z art. 40 ust. 8, a zgodnie z art. 40 ust. 11 Rada zgromadzi wszystkie zatwierdzone kodeksy transgraniczne i udostępni je opinii publicznej.

9 ZAANGAŻOWANIE

58. Należy zauważyć, że proces oceny nie powinien służyć jako okazja do dalszych konsultacji z właściwym organem nadzorczym w sprawie przepisów przedłożonego kodeksu. Zgodnie z art. 40 ust. 5 właściwy organ nadzorczy ma za zadanie przedstawić opinię na temat zgodności projektu kodeksu z RODO⁷¹. W związku z tym celem kontaktów przewidzianych między właściwym organem nadzorczym a twórcami kodeksów na tym etapie procesu będzie przede wszystkim zapewnienie wyjaśnień i pomoc podczas przeprowadzania oceny na podstawie art. 40 i 41. Przewiduje się, że w stosownych przypadkach twórcy kodeksów będą kontaktować się z organami nadzorczymi przed przedłożeniem swojego projektu kodeksu do zatwierdzenia. Co do zasady etap zatwierdzania w ramach procesu nie powinien zachęcać twórców kodeksów do dalszych konsultacji w sprawie konkretnych przepisów w projekcie kodeksu ani też umożliwiać rozszerzonej oceny, w ramach której poprawki stale przedkłada się właściwemu organowi nadzorcemu. Konieczne jest również, aby twórcy kodeksów byli dostępni w celu udzielania odpowiedzi wyjaśniających określone kwestie dotyczące ich projektu kodeksu oraz aby byli w stanie udzielić tego rodzaju odpowiedzi i wyjaśnień w rozsądnym terminie. Istotne jest, aby twórcy kodeksów byli przygotowani i zorganizowani, aby odpowiadać na zapytania w sposób efektywny i sprawny. Zaleca się, aby właściwemu organowi nadzorcemu zapewniono pojedynczy lub dedykowany punkt kontaktowy. Właściwy organ nadzorczy zdecyduje o tym, czy będzie potrzebował dodatkowych informacji przed podjęciem decyzji w sprawie projektu kodeksu, i będzie miał swobodę decydowania o sposobie komunikowania się między stronami. W celu zapewnienia ciągłości w trakcie całego procesu zatwierdzania kodeksów transgranicznych właściwy organ nadzorczy nadal będzie pełnił również funkcję głównego punktu kontaktowego.

⁷⁰ Zob. art. 64 ust. 7 i procedury, jakie przywołuje się w odniesieniu do sytuacji, gdy właściwy organ nadzorczy nie zgadza się z opinią Rady, zgodnie z art. 64 ust. 8 RODO.

⁷¹ Właściwy organ nadzorczy może również doradzać i, w stosownych przypadkach, wydawać zalecenia dla twórców kodeksów w związku z treścią i formatem ich projektu kodeksu.

10 ROLA KOMISJI

59. W drodze aktu wykonawczego Komisja może zdecydować o powszechnym obowiązywaniu w Unii zatwierdzonego kodeksu transgranicznego i w takim przypadku zapewni jego odpowiednie upowszechnianie⁷².

11 MONITOROWANIE KODEKSU

60. Aby kodeks (krajowy lub transgraniczny) został zatwierdzony, podmiot monitorujący lub podmioty monitorujące muszą zostać wskazane w kodeksie i akredytowane przez właściwy organ nadzorczy jako podmioty, które są w stanie skutecznie monitorować kodeks⁷³. Zgodnie z mechanizmem spójności, o którym mowa w art. 63 RODO, właściwy organ nadzorczy przedłoży Radzie projekty wymogów dotyczących akredytacji podmiotu monitorującego. Po zatwierdzeniu przez Radę właściwy organ nadzorczy może następnie stosować te wymogi w celu akredytacji podmiotu monitorującego.

61. W RODO nie zdefiniowano terminu „akredytacja”. W art. 41 ust. 2 RODO określono jednak ogólne wymogi dotyczące akredytacji podmiotu monitorującego. Istnieje szereg wymogów, które należy spełnić, aby właściwy organ nadzorczy akredytował podmiot monitorujący. Aby uzyskać akredytację, twórcy kodeksów będą musieli wyjaśnić i wykazać, w jaki sposób podmiot monitorujący, który zaproponowali, spełnia wymogi określone w art. 41 ust. 2.

62. RODO zapewnia elastyczność w odniesieniu do rodzaju i struktury podmiotu monitorującego, który ma być akredytowany zgodnie z art. 41. Twórcy kodeksów mogą zdecydować się na korzystanie z usług zewnętrznych lub wewnętrznych podmiotów monitorujących, pod warunkiem że w obu przypadkach właściwy podmiot spełnia wymogi akredytacji określone w art. 41 ust. 2, jak wskazano w liście ośmiu wymogów przedstawionych poniżej.

12 WYMOGI AKREDYTACJI PODMIOTÓW MONITORUJĄCYCH

12.1 Niezależność

63. Twórcy kodeksów będą musieli wykazać, że dany podmiot jest w odpowiedni sposób niezależny pod względem bezstronności pełnionej funkcji od członków, którzy zobowiązali się do stosowania kodeksu, oraz od przedstawicieli zawodu, branży lub sektora, do których ma zastosowanie dany kodeks. Niezależność można udowodnić w szeregu obszarów, takich jak finansowanie podmiotu

⁷² Zob. art. 40 ust. 9 i art. 40 ust. 10. Taka decyzja umożliwiłaby również administratorom i podmiotom przetwarzającym, którzy nie podlegają RODO, podejmowanie wiążących i egzekwowalnych zobowiązań w odniesieniu do zatwierdzonego kodeksu (zob. art. 40 ust. 3). Umożliwiłoby to przekazywanie danych państwom trzecim lub organizacjom międzynarodowym na tej podstawie, że istnieją odpowiednie zabezpieczenia oraz że obowiązują prawa osób, których dane dotyczą, i skuteczne środki ochrony prawnej (zob. również art. 46 ust. 1 i art. 46 ust. 2 lit. e)).

⁷³ Art. 41 ust. 1 RODO. Należy również zauważyć, że art. 41 nie ma zastosowania do organów lub podmiotów publicznych.

monitorującego, wyznaczanie członków/pracowników, proces decyzyjny oraz – w ogólniejszym ujęciu – jego struktura organizacyjna. Poniżej omówiono te kwestie bardziej szczegółowo.

64. Istnieją dwa główne modele monitorowania, które mogą stosować twórcy kodeksów, aby spełnić wymogi dotyczące podmiotu monitorującego: zewnętrzny i wewnętrzny podmiot monitorujący. Istnieje pewien stopień elastyczności w ramach obydwu tych podejść do monitorowania i można zaproponować różne warianty, które będą odpowiednie w zależności od kontekstu danego kodeksu. Przykłady wewnętrznych podmiotów monitorujących mogłyby obejmować wewnętrzny komitet doraźny lub odrębny, niezależny departament w ramach struktury twórcy kodeksu. Obowiązkiem twórców kodeksów będzie wyjaśnienie podejścia do zarządzania ryzykiem w odniesieniu do jego bezstronności i niezależności.
65. Przykładowo w przypadku zaproponowania wewnętrznego podmiotu monitorującego należy zapewnić odrębność personelu, kierownictwa, zasad rozliczalności i funkcji od innych obszarów organizacji. Cel ten można osiągnąć na wiele sposobów, na przykład poprzez wykorzystanie skutecznych barier organizacyjnych i informacyjnych oraz odrębnych struktur zarządzania sprawozdawczością w odniesieniu do zrzeczenia i podmiotu monitorującego. Podobnie jak inspektor ochrony danych, podmiot monitorujący powinien mieć możliwość swobodnego działania bez narzuconych instrukcji i jest chroniony przed wszelkiego rodzaju sankcjami lub ingerencjami (bezpośrednimi lub pośrednimi) wynikającymi z wykonywania powierzonych zadań.
66. Niezależność może wymagać, aby doradca zewnętrzny lub inna strona, która uczestniczyła w opracowywaniu kodeksu postępowania, wykazali, że istnieją odpowiednie zabezpieczenia umożliwiające znaczne ograniczenie ryzyka dla niezależności lub ryzyka konfliktu interesów. Podmiot monitorujący musiałby przedstawić dowody potwierdzające odpowiedniość mechanizmów, które w sposób zadowalający zidentyfikują i złagodzą takie ryzyko⁷⁴. Konieczne będzie, aby podmiot monitorujący na bieżąco identyfikował ryzyko dla swojej bezstronności, takie jak ryzyko wynikające z prowadzonej działalności lub z utrzymywanych stosunków. W przypadku stwierdzenia ryzyka dla bezstronności podmiot monitorujący powinien wykazać, w jaki sposób eliminuje takie ryzyko lub je ogranicza i w jaki sposób stosuje odpowiedni mechanizm zapewniający bezstronność.
67. Niezależność można również wykazać poprzez zademonstrowanie pełnej autonomii w zarządzaniu budżetem i innymi zasobami, w szczególności w przypadku wewnętrznego podmiotu monitorującego. Podmiot monitorujący musi również być w stanie działać w sposób niezależny przy wyborze i stosowaniu sankcji wobec administratora lub podmiotu przetwarzającego, którzy przestrzegają kodeksu. Co do zasady organ – wewnętrzny albo zewnętrzny – będzie musiał działać niezależnie od twórców kodeksów i członków, którzy zobowiązali się do stosowania kodeksu, zarówno wykonując swoje zadania, jak i korzystając ze swoich uprawnień.

⁷⁴ Podejście, jakie należy przyjąć, określi kontekst danego kodeksu. Wystarczająca może być na przykład propozycja, w przypadku której istnieje odpowiedni podział obowiązków, w ramach którego pracownicy podmiotu monitorującego nie sporządzali kodeksu, nie wykonywali jego pilotażu ani nie przeprowadzali testów dotyczących kodeksu.

12.2 Konflikt interesów⁷⁵

68. Należy wykazać, że wykonywanie zadań i obowiązków podmiotu monitorującego nie powoduje konfliktu interesów. Twórcy kodeksów będą musieli zatem wykazać, że proponowany podmiot monitorujący powstrzyma się od wszelkich czynności niezgodnych ze swoimi zadaniami i obowiązkami oraz że wprowadzono zabezpieczenia w celu zapewnienia, aby podmiot ten nie podejmował żadnego zajęcia niezgodnego z tymi zadaniami i obowiązkami. Podmiot monitorujący musi także pozostać wolny od bezpośrednich i pośrednich wpływów zewnętrznych oraz nie zwraca się o instrukcje do żadnej osoby, organizacji ani do żadnego zrzeczenia ani ich od nich nie przyjmuje. Podmiot ten powinien posiadać własny personel, wybrany przez siebie lub przez inny podmiot niezwiązany kodeksem, który to personel powinien działać pod wyłącznym kierownictwem tych podmiotów. Wewnętrzny podmiot monitorujący chroniony jest przed wszelkiego rodzaju sankcjami lub ingerencjami (zarówno bezpośrednimi, jak i pośrednimi) twórcy kodeksu, innych właściwych organów⁷⁶ lub członków, którzy zobowiązali się do stosowania kodeksu, w związku z wykonywaniem powierzonych zadań.

12.3 Wiedza fachowa

69. Twórcy kodeksów muszą być w stanie wykazać, że podmiot monitorujący posiada wymagany poziom wiedzy fachowej do pełnienia powierzonej funkcji w skuteczny sposób. W związku z tym przedłożone dokumenty muszą zawierać szczegółowe informacje dotyczące wiedzy i doświadczenia podmiotu w zakresie prawa o ochronie danych osobowych, a także konkretnego sektora lub konkretnej czynności przetwarzania. Na przykład możliwość wykazania wcześniejszego doświadczenia w monitorowaniu danego sektora może pomóc w spełnieniu tego wymogu. Mile widziany będzie podmiot mogący wykazać się dogłębnym zrozumieniem kwestii ochrony danych oraz posiadający wiedzę ekspercką na temat konkretnych czynności przetwarzania uregulowanych w kodeksie. Personel proponowanego podmiotu monitorującego powinien również posiadać odpowiednie doświadczenie operacyjne i przeszkolenie w zakresie monitorowania zgodności, na przykład w obszarach działań związanych z audytem, monitorowaniem lub zapewnianiem jakości.

12.4 Ustalone procedury i struktury

70. Podmiot monitorujący będzie również musiał dysponować należytymi strukturami i procedurami zarządzania, które pozwolą mu odpowiednio:

- ocenić, czy administratorzy i podmioty przetwarzające kwalifikują się do stosowania kodeksu;
- monitorować zgodność działań z przepisami; oraz
- przeprowadzać przeglądy funkcjonowania kodeksu.

71. Należy opracować kompleksowe procedury weryfikacji, które pomogąby właściwie oceniać, czy administratorzy i podmioty przetwarzające kwalifikują się do przyjęcia kodeksu oraz jego przestrzegania. Podmiot powinien również zapewnić, by przepisy kodeksu były możliwe do przestrzegania przez administratorów i podmioty przetwarzające.

⁷⁵ Bezstronność funkcji, tj. zdolność do działania w sposób niezależny.

⁷⁶ Podmioty reprezentujące kategorie administratorów lub podmiotów przetwarzających.

72. Wymagane będą procedury i struktury umożliwiające aktywne i skuteczne monitorowanie przestrzegania przepisów kodeksu przez członków, którzy zobowiązali się do jego stosowania. Mogą one obejmować wrywkowe lub niezapowiedziane audyty, inspekcje roczne, regularne składanie sprawozdań oraz stosowanie kwestionariuszy.⁷⁷ Procedury monitorowania mogą być opracowywane na różne sposoby, o ile uwzględniają takie czynniki, jak ryzyko wynikające z przetwarzania danych w zakresie przewidzianym przez kodeks, otrzymane skargi lub szczególne incydenty, liczba członków, którzy zobowiązali się do stosowania kodeksu itp. Można byłoby rozważyć publikację sprawozdań z audytów, a także ustalenia z okresowych sprawozdań administratorów i podmiotów przetwarzających – w zakresie przewidzianym przez kodeks.
73. Twórcy kodeksów będą również musieli wykazać, że proponowany podmiot monitorujący dysponuje odpowiednimi zasobami i odpowiednim personelem, aby wykonywać swoje zadania we właściwy sposób. Zasoby powinny być proporcjonalne do oczekiwanej liczby i oczekiwanego rozmiaru członków, którzy zobowiążą się do stosowania kodeksu, a także do stopnia złożoności odpowiedniego przetwarzania danych lub stopnia ryzyka związanego z tym przetwarzaniem.

12.5 Przejrzyste rozpatrywanie skarg

74. Podmiot monitorujący będzie musiał ustanowić skuteczne procedury i struktury, które umożliwią rozpatrywanie skarg w sposób bezstronny i przejrzysty. W związku z tym musi on ustanowić publicznie dostępną procedurę rozpatrywania skarg, którego zasoby będą wystarczające do zarządzania skargami i zapewnienia, aby decyzje podmiotu były podawane do wiadomości publicznej.

Dowodem posiadania procedury rozpatrywania skarg mógłby być na przykład opisany proces przyjmowania, oceny, śledzenia, rejestrowania i rozpatrywania skarg. Aspekty te mogłyby zostać określone w dostępnych publicznie wskazówkach dotyczących kodeksu, tak aby skarżący mógł zrozumieć procedurę rozpatrywania skarg i działać zgodnie z jej zasadami. Ponadto do niezależności takich procedur mogłyby przyczyniać się osobny personel operacyjny i osobne funkcje zarządcze w ramach podmiotu monitorującego.

75. Podmioty monitorujące powinny również posiadać skuteczne procedury zapewniające przestrzeganie kodeksu przez administratorów lub podmioty przetwarzające. Przykładem może być przyznanie podmiotowi monitorującemu uprawnienia do zawieszenia członkostwa lub wykluczenia z członkostwa administratora lub podmiotu przetwarzającego, jeżeli narusza on przepisy kodeksu (tj. środki naprawcze).
76. Jeżeli członek, który zobowiązał się do stosowania kodeksu, narusza zasady kodeksu, podmiot monitorujący ma obowiązek bezzwłocznego zastosowania odpowiednich środków. Celem odpowiednich środków naprawczych będzie powstrzymanie naruszenia i uniknięcie jego

⁷⁷ Mogłoby się to przyczynić do zapobieżenia sytuacji, w której niektórzy członkowie są ciągle kontrolowani, zaś inni nie są poddawani kontroli.

ponownego wystąpienia w przyszłości. Takie działania naprawcze i sankcje mogłyby obejmować tego rodzaju środki – począwszy od szkolenia, przez wystosowanie ostrzeżenia, zgłoszenie członka do Rady, formalne wezwanie do wdrożenia konkretnych działań w wyznaczonym terminie i tymczasowe zawieszenie członkostwa członka, który zobowiązał się do stosowania kodeksu, do czasu podjęcia działań naprawczych, aż po jego ostateczne wykluczenie z członkostwa. Środki te mogłyby zostać podane do wiadomości publicznej przez podmiot monitorujący, w szczególności w przypadku poważnych naruszeń kodeksu.

77. W razie potrzeby podmiot monitorujący powinien mieć możliwość bezzwłocznego poinformowania członka, który zobowiązał się do stosowania kodeksu, twórcy kodeksu, właściwego organu nadzorczego i wszystkich organów nadzorczych, których sprawa dotyczy, o zastosowanych środkach i ich uzasadnieniu⁷⁸. Ponadto w przypadku gdy można zidentyfikować wiodący organ nadzorczy członka⁷⁹, który zobowiązał się do stosowania kodeksu transgranicznego, podmiot monitorujący powinien również odpowiednio poinformować ten organ o swoich działaniach.

12.6 Komunikacja z właściwym organem nadzorczym

78. Proponowane ramy podmiotu monitorującego muszą uwzględniać skuteczne przekazywanie informacji właściwemu organowi nadzorczemu i innym organom nadzorczym na temat wszelkich działań prowadzonych przez podmiot monitorujący w odniesieniu do kodeksu. Informacje te mogą obejmować decyzje dotyczące działań podejmowanych w przypadku naruszenia kodeksu przez członka, który zobowiązał się do jego stosowania, przedstawianie okresowych sprawozdań dotyczących kodeksu bądź informacje uzyskane w ramach przeglądu kodeksu lub ustalenia z jego audytu⁸⁰.

79. Ponadto podmiot ten będzie musiał zapewniać, aby organ nadzorczy pełnił swoją rolę w sposób obiektywny i niezakłócony. Na przykład kodeks, w którym proponuje się, aby członkowie mogli jednostronnie zatwierdzić, odwołać lub zawiesić podmiot monitorujący bez zawiadomienia właściwego organu nadzorczego i bez zgody tego organu, byłby sprzeczny z art. 41 ust. 5 RODO.

12.7 Mechanizmy przeglądu

80. Kodeks będzie musiał określać odpowiednie mechanizmy przeglądu w celu zagwarantowania, aby pozostał on aktualny i nadal przyczyniał się do właściwego stosowania RODO. Mechanizmy przeglądu należy wdrożyć również w celu dostosowania kodeksu do wszelkich zmian w zakresie stosowania i wykładni przepisów lub też w przypadku nowych osiągnięć technologicznych, które mogą mieć wpływ na przetwarzanie danych przez członków lub na przepisy kodeksu.

12.8 Status prawny

⁷⁸ Jeżeli monitorowanie prowadzi podmiot spoza zrzeszenia/organu przedkładającego kodeks postępowania, należy poinformować o tych działaniach także twórcę kodeksu.

⁷⁹ Zgodnie z art. 56 RODO.

⁸⁰ Zob. art. 41 ust. 4.

81. Proponowany podmiot monitorujący (wewnętrzny lub zewnętrzny) oraz powiązane struktury zarządzania należy ukształtować w taki sposób, aby twórcy kodeksów byli w stanie wykazać, że podmiot monitorujący posiada odpowiednią zdolność do pełnienia swojej roli zgodnie z art. 41 ust. 4 i może podlegać karze pieniężnej zgodnie z art. 83 ust. 4 lit. c) RODO.

13 ZATWIERDZONE KODEKSY

82. Charakter i treść kodeksu określą oczywiście role odpowiednich zainteresowanych stron w zapewnianiu przestrzegania kodeksu i RODO. Właściwy organ nadzorczy będzie nadal pełnił rolę polegającą na zapewnianiu, aby kodeks pozostał odpowiedni do wyznaczonego celu.
83. W związku z tym właściwy organ nadzorczy będzie ściśle współpracował z podmiotem monitorującym w zakresie wymogów dotyczących sprawozdawczości wynikających z kodeksu. Podmiot monitorujący będzie pełnił rolę głównego punktu kontaktowego oraz koordynatora w odniesieniu do wszelkich kwestii, które mogą się pojawić w związku z kodeksem.
84. Właściwy organ nadzorczy zatwierdzałby również wszelkie dalsze zmiany lub rozszerzenia zakresu kodeksu i akredytowałby wszelkie nowe podmioty monitorujące.⁸¹ Zgodnie z art. 40 ust. 5 RODO wszelkie projekty zmian lub rozszerzenia zakresu już obowiązującego kodeksu także należy przedłożyć właściwemu organowi nadzorcemu zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym dokumencie.

14 ODWOŁYWANIE PODMIOTU MONITORUJĄCEGO

85. W przypadku gdy podmiot monitorujący nie przestrzega obowiązujących przepisów RODO, właściwy organ nadzorczy będzie również uprawniony do cofnięcia akredytacji podmiotu monitorującego zgodnie z art. 41 ust. 5⁸². Ważne, aby twórca kodeksu zawarł w kodeksie odpowiednie przepisy dotyczące postępowania w przypadku odwołania.
86. Konsekwencje cofnięcia akredytacji jedyne podmiotu monitorującego związanego z danym kodeksem mogą jednak skutkować zawieszeniem stosowania lub trwałym wycofaniem tego kodeksu ze względu na utratę wymaganej funkcji monitorowania zgodności. Może to negatywnie wpłynąć na reputację lub interesy handlowe członków, którzy zobowiązali się do stosowania kodeksu, i może prowadzić do obniżenia poziomu zaufania osób, których dane dotyczą, lub innych zainteresowanych stron.

⁸¹ Zmiany wymagające zatwierdzenia mogą obejmować na przykład wprowadzenie nowego przepisu do kodeksu; nie dotyczyłyby one jednak aktualizacji odniesienia do nazwy organizacji lub innych drobnych zmian, które nie mają wpływu na funkcjonowanie kodeksu.

⁸² W odniesieniu do kodeksów transgranicznych ważne jest również, by właściwy organ nadzorczy zapewniał, aby wszystkie organy nadzorcze, których sprawa dotyczy, były świadome podjęcia takiego działania. Podobnie w przypadku takich kodeksów organ nadzorczy, którego sprawa dotyczy, powinien również informować właściwy organ nadzorczy, gdy okazuje się, że administrator danych (który ma przyjąć kodeks) nie przestrzega przepisów kodeksu, ponieważ takie ustalenie może wzbudzić wątpliwości co do skuteczności podmiotu monitorującego i kodeksu.

87. Jeżeli pozwalają na to okoliczności, cofnięcie akredytacji powinno nastąpić dopiero po uprzednim umożliwieniu podmiotowi monitorującemu niezwłocznego rozwiązania problemów lub wprowadzenia odpowiednich ulepszeń zgodnie z ustalonym harmonogramem przez właściwy organ nadzorczy. W przypadkach, które dotyczą kodeksów transgranicznych, przed uzgodnieniem z podmiotem monitorującym szczegółów rozwiązania stwierdzonych problemów, właściwy organ nadzorczy powinien skontaktować się w tej sprawie z organami nadzorczymi, których sprawa dotyczy. Decyzję o odwołaniu podmiotu monitorującego należy również przekazać wszystkim organom nadzorczym, których sprawa dotyczy, oraz Radzie (do celów art. 40 ust. 11).

15 KODEKSY W SEKTORZE PUBLICZNYM

88. Art. 41 ust. 6 RODO stanowi, że monitorowanie zatwierdzonych kodeksów postępowania nie będzie miało zastosowania do przetwarzania prowadzonego przez organy lub podmioty publiczne⁸³. Co do zasady przepis ten uchyla wymóg monitorowania kodeksu przez akredytowany podmiot. Wyjątek ten nie pomniejsza w żaden sposób znaczenia wymogu wdrożenia skutecznych mechanizmów monitorowania kodeksu. Cel ten można osiągnąć poprzez dostosowanie obowiązujących wymogów w zakresie audytu, tak aby obejmowały one monitorowanie kodeksu.

W imieniu Europejskiej Rady Ochrony Danych

Przewodnicząca

(Andrea Jelinek)

⁸³ Klasyfikacja organów lub podmiotów sektora publicznego leży w gestii poszczególnych państw członkowskich.

ZAŁĄCZNIK 1 – ROZRÓŻNIENIE MIĘDZY KODEKSAMI KRAJOWYMI A TRANSGRANICZNYMI

„Kodeks transgraniczny” odnosi się do kodeksu, który dotyczy czynności przetwarzania prowadzonych w więcej niż jednym państwie członkowskim. W związku z tym kodeks transgraniczny może dotyczyć czynności przetwarzania prowadzonych przez wielu administratorów lub wiele podmiotów przetwarzających w kilku państwach członkowskich, co niekoniecznie oznacza „transgraniczne przetwarzanie” zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 23 RODO.

W związku z tym w przypadku gdy kodeks postępowania przyjęty przez zrzeszenie krajowe w jednym państwie członkowskim obejmuje czynności przetwarzania prowadzone przez członków w kilku państwach członkowskich, kwalifikuje się on jako kodeks transgraniczny.

Jeżeli do zrzeszenia posiadającego kodeks zatwierdzony na poziomie krajowym przystępuje członek międzynarodowy prowadzący działalność w zakresie transgranicznego przetwarzania, członek ten może korzystać z zatwierzonego kodeksu jedynie w odniesieniu do czynności przetwarzania w państwie członkowskim, które zatwierdziło ten kodeks⁸⁴. Należałoby wprowadzić mechanizmy zapewniające odpowiednią przejrzystość w odniesieniu do faktycznego terytorialnego zakresu stosowania kodeksu.

⁸⁴ W powyższym przykładzie twórcy kodeksu mieliby jednak również możliwość rozważenia rozszerzenia zakresu stosowania kodeksu i ubiegania się o zatwierdzenie kodeksu transgranicznego.

ZAŁĄCZNIK 2 – WYBÓR WŁAŚCIWEGO ORGANU NADZORCZEGO

Twórcy kodeksów mogą mieć wybór w zakresie wskazania właściwego organu nadzorczego do celów ubiegania się o zatwierdzenie projektu kodeksu transgranicznego⁸⁵. W RODO nie określono szczegółowych zasad wyznaczania właściwego organu nadzorczego, który jest najodpowiedniejszy do przeprowadzenia oceny projektu kodeksu. Aby jednak pomóc twórcom kodeksów we wskazaniu właściwego organu nadzorczego najodpowiedniejszego do dokonania oceny ich kodeksu, niektóre z czynników, które można uwzględnić, mogą obejmować⁸⁶:

- lokalizację o największej intensywności czynności przetwarzania lub działalności sektora dokonującego przetwarzania;
- lokalizację o największym zagęszczeniu osób, których dane dotyczą i na które wpływa dana czynność przetwarzania lub dany sektor dokonujący przetwarzania;
- lokalizację siedziby twórcy kodeksu;
- lokalizację proponowanej siedziby podmiotu monitorującego; lub
- inicjatywy opracowane przez organ nadzorczy w konkretnej dziedzinie⁸⁷.

Chociaż czynniki te nie są obligatoryjnymi kryteriami, decyzja o wyborze właściwego organu nadzorczego jest istotna, a przy jej podejmowaniu należy kierować się rozsądkiem⁸⁸. Rola właściwego organu nadzorczego obejmuje między innymi działanie jako pojedynczy punkt kontaktowy w kontaktach z twórcami kodeksów podczas procesu zatwierdzania, zarządzanie procedurą składania wniosków na etapie współpracy, akredytację podmiotu monitorującego (w stosownych przypadkach) oraz pełnienie funkcji wiodącego organu nadzorczego w celu zapewnienia skutecznego monitorowania zatwierdzonego kodeksu.

⁸⁵ Zob. art. 55 w związku z motywem 122 RODO.

⁸⁶ Wykaz ten ma charakter niewyczerpujący i niehierarchiczny.

⁸⁷ Na przykład organ nadzorczy mógł opublikować szczegółowy i istotny dokument programowy, który bezpośrednio odnosi się do czynności przetwarzania będącej przedmiotem kodeksu.

⁸⁸ Właściwy organ nadzorczy nie może odmówić przyjęcia projektu kodeksu do zatwierdzenia w oparciu o fakt, że nie spełnia on żadnego kryterium lub spełnia tylko niektóre kryteria, które wymieniono w niewyczerpującym wykazie kryteriów zawartym w załączniku 2. Odmowa może nastąpić wyłącznie na podstawie niespełnienia kryteriów określonych w sekcji zatytułowanej „Dopuszczalność projektu kodeksu”.

ZAŁĄCZNIK 3 – LISTA KONTROLNA PRZED PRZEDŁOŻENIEM

Przed przedłożeniem właściwemu organowi nadzorczemu projektu kodeksu należy się upewnić, że następujące elementy (w stosownych przypadkach) zostały przedłożone/wyszczególnione oraz odpowiednio oznakowane w dokumentacji:

1. Czy przedstawili Państwo uzasadnienie oraz wszelkie odpowiednie dokumenty potwierdzające? (pkt 20)
2. Czy przedkładają Państwo projekt jako zrzeszenie lub inny podmiot reprezentujący kategorię administratorów lub podmioty przetwarzające? (pkt 21)
3. Czy przedstawili Państwo szczegółowe informacje potwierdzające, że są Państwo faktycznym organem przedstawicielskim, który potrafi zrozumieć potrzeby swoich członków? (pkt 22)
4. Czy jasno określili Państwo czynność przetwarzania lub sektor dokonujący przetwarzania oraz problemy związane z przetwarzaniem, które ma rozwiązać kodeks? (pkt 23)
5. Czy określili Państwo terytorialny zakres stosowania kodeksu i załączyli wykaz wszystkich organów nadzorczych, których sprawa dotyczy (w stosownych przypadkach)? (pkt 24)
6. Czy przedstawili Państwo szczegółowe informacje, które uzasadniałyby wskazanie danego właściwego organu nadzorczego? (pkt 25)
7. Czy uwzględnili Państwo mechanizmy umożliwiające skuteczne monitorowanie przestrzegania kodeksu? (pkt 26)
8. Czy wskazali Państwo podmiot monitorujący i wyjaśnili, w jaki sposób będzie on spełniał wymogi w zakresie monitorowania kodeksu? (pkt 27)
9. Czy przedstawili Państwo informacje dotyczące zakresu konsultacji przeprowadzonych przy opracowywaniu kodeksu? (pkt 28)
10. Czy przedstawili Państwo potwierdzenie, że projekt kodeksu jest zgodny z prawem państwa członkowskiego (w stosownych przypadkach)? (pkt 29)
11. Czy spełnili Państwo wymogi językowe? (pkt 30)

Czy Państwa projekt zawiera wystarczająco szczegółowe informacje, aby wykazać właściwe stosowanie RODO? (pkt 32–41)

ZAŁĄCZNIK 4 – KODEKS TRANSGRANICZNY SCHEMAT BLOKOWY

